

Podstata léčivých účinků

Rudolf Steiner

Ita Wegmanová

Celková lidská organizace není uzavřeným systémem procesů, které zasahují jeden do druhého. Kdyby jí byla, nemohla by být nositelem duševně-duchovní podstaty člověka. Duševno a duchovno člověka může používat lidského organismu jako svého podkladu jen proto, že se organismus stále rozpadá v nervové a kostní substanci a v procesech, do kterých jsou tyto substance začleněny, nebo se alespoň ubírá cestou neživé, minerální činnosti.

Bílkovinná soustava se rozpadá v nervové tkáni, není však v této tkáni opět budována tím, že by se dostávala do oblasti účinků do Země vzařujících, jako je tomu u jiných útvarů, ale prostě se rozpadá. Éterické účinky, proudící do člověka skrze smysly z věcí a dějů zevního okolí, a rovněž ty účinky, které vznikají, když se člověk pohybuje, mohou díky tomu používat nervů jako orgánů, podél kterých se vedou celým tělem.

V nervech existují dva procesy: rozpad bílkovinné substance a proudění éterické substance skrze tuto rozpadající se substanci, která je ke svému proudění podněcována kyselinami, solemi a fosforovými a sirnými účinky. Rovnováhu mezi těmito dvěma procesy zprostředkují tuky a voda. Tyto procesy jsou v podstatě děje chorobné, které trvale prostupují organismus a musí býti vyrovnávány léčivými procesy působícími právě tak trvale.

Toto vyrovnávání je vyvoláváno tím, že krev obsahuje nejenom ty procesy, v nichž spočívá růst a výměna látek, nýbrž má také trvalé léčivé působení, které působí proti chorobným nervovým dějům. Krev má ve své plasmatické substanci a ve fibrinu ty síly, které slouží růstu a výměně látek v užším smyslu. Avšak zdroj léčivého působení krve je v železe, které nacházíme v červených krvinkách. Proto se železo objevuje také v žaludeční šťávě a v mléce jakožto kysličník železitý. Zde všude jsou vytvářeny zdroje procesů, které mají vyrovnávající účinek na nervové děje.

Železo, které nacházíme v krvi, se ukazuje být jediným kovem uvnitř lidského organismu, který má sklon ke krystalizaci. Tím přivádí k uplatnění síly, které jsou v podstatě zevními, fyzickými, minerálními silami přírody. Tyto síly tvoří uvnitř lidského organismu silovou soustavu, která je orientována ve smyslu zevní fyzické přírody. Ta je však stále překonávána organizací Já. Máme tedy dvě silové soustavy. Jedna pochází z nervových dějů; druhá z tvorby krve. V nervových dějích se vyvíjejí chorobné procesy, které dosahují takového stupně, že mohou být stále léčeny krevními procesy, působícími proti nim. Nervové procesy vyvolává v nervové substanci a tím v celém těle astrální tělo. Krevní děje jsou pak takové děje, ve kterých se organizace Já staví uvnitř lidského organismu proti zevní fyzické přírodě, jež pokračuje do organismu, avšak je nucena včlenit se do utvářivého působení organizace Já.

V tomto vzájemném působení můžeme bezprostředně postihnout chorobné a léčivé děje. Jestliže v organismu zesílí ty procesy, které dosahují svého normálního stupně na podkladě podnětí nervových dějů, pak máme před sebou nemoc. Jestliže se nám podaří postavit proti těmto dějům jiné děje, které jsou vlastně zesílením zevních účinků přírody a organismu, pak se může podařit vyléčení, jestliže jsou tyto zevní přírodní účinky překonány organismem Já a působí vyrovnávajícím účinkem na procesy orientované opačně.

V mléce jsou pouze malá množství železa. Je to substance, která jako taková má ve svých účincích nejméně toho, co vyvolává nemoc; krev musí stále snášet působení vyvolávající nemoc; potřebuje proto organizované, tj. do organizace Já přijaté železo. Toto organizované železo (hematin) je trvale působícím lékem.

Máme-li před sebou lék, který má působit na chorobný stav, objevující se ve vnitřní organizaci, nebo také na chorobný stav, který je vyvolán zvnějška, ale probíhá uvnitř organismu, záleží především na tom, abychom získali poznání, do jaké míry působí astrální organizace v tom smyslu, že na nějakém místě v organismu dochází k rozpadu bílkoviny tak, jak to normálně činí nervová organizace. Dejme tomu, že máme před sebou nějaké městnání nebo váznutí v oblasti břicha. V bolestech, které se přitom objevují, můžeme spatřovat nadměrnou činnost astrálního těla. Pak nastává charakterizovaný případ pro střevní organismus.

A dále je nyní důležitá otázka: Jak máme vyrovnat zesílené astrální působení? Můžeme toho dosáhnout tak, že do krve přivedeme substance, které mohou být uchopeny právě tou částí organizace Já, která je činná v organizaci střevní. Je to kalium a natrium. Když podáme tyto substance v nějakém preparátu nebo v nějaké rostlinné organizaci, např. *Anagallis arvensis*, odejmeme astrálnímu tělu jeho nadměrné nervové působení a dosáhneme skrze krev toho, že přebytek astrálního působení přejde do účinku uvedených substancí, které jsou uchopeny organizací Já.

Použijeme-li minerální substance, pak musíme pečovat o to, aby tyto kovy správně vstoupily do krevního proudu, aby bílkovinná metamorfóza byla uchráněna před rozpadem. Dosáhneme toho buď přidáním určitých látek nebo ještě lépe tím, že kalium nebo natrium spojíme v preparátě se sírou. Síra má totiž tu zvláštní vlastnost, že pomáhá chránit bílkoviny před rozpadem. Když přijde do krevního proudu tak, že je spojena s kaliem nebo s natriem, pak se uplatní její působení tam, kde kalium nebo natrium mají zvláštní afinitu k určitým orgánům. Tak je tomu u střevních orgánů.